

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและความเป็นมา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555 – 2559) มุ่งเน้นให้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นปรัชญาในการนำทางในการพัฒนาประเทศ ปัจจุบันการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นไปอย่างกว้างขวาง เป็นปรัชญาที่ชี้นำยุทธศาสตร์และนโยบายการพัฒนาประเทศให้มุ่งสู่การพัฒนาที่มั่นคง และยั่งยืนทุกภาคส่วนในสังคมไทยได้นำไปเป็นแนวทางการดำรงชีวิต และการปฏิบัติตนในทุกระดับตั้งแต่ปัจเจกครอบครัวชุมชนจนถึงประเทศมีส่วนเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน และบริหารจัดการความเสี่ยงทำให้สังคมไทยสามารถฟื้นตัว และผ่านพ้นภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ และภัยพิบัติได้ดีกว่าในอดีต อย่างไรก็ตามการพัฒนาประเทศในอนาคตสังคมไทยยังมีปัญหาเชิงโครงสร้างที่เป็นจุดอ่อนและอุปสรรคสำคัญโดยเฉพาะความเหลื่อมล้ำในสังคม และการบริหารจัดการภาครัฐที่อ่อนแอ ประกอบกับต้องเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว และรุนแรงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ซึ่งเป็นที่โอกาสและข้อจำกัดจึงต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงโดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติอย่างต่อเนื่องมุ่งให้เกิดภูมิคุ้มกัน และมีการจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสมบนพื้นฐานของการสร้างองค์ความรู้เทคโนโลยีนวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์เป็นของตนเองรวมทั้งการดำเนินการอย่างต่อเนื่องจริงจัง และมีธรรมาภิบาลโดยการสร้างความเป็นธรรมในสังคมให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และสังคมให้ทุกคนในสังคมไทยควบคู่กับการเสริมสร้างขีดความสามารถในการจัดการความเสี่ยง และสร้างโอกาสในชีวิตให้แก่ตนเองมุ่งปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้มีฐานการพัฒนาที่ทั่วถึง และยั่งยืนพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากที่มีความหลากหลาย และแข็งแกร่งมากขึ้นส่งเสริมการจัดสรรทรัพยากรให้เกิดความเป็นธรรมส่งเสริมบทบาทของภาคธุรกิจเอกชนในการเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมแก่คนในสังคมไทยรวมทั้งยกระดับคุณภาพระบบการคุ้มครองทางสังคมให้ครอบคลุมทุกคนอย่างทั่วถึงสอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็น(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2557 : เว็บไซต์)

จากอดีตถึงปัจจุบันเป็นที่ทราบกันดีว่าประชาชนในระดับรากหญ้าซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังมีรายได้น้อยหรือมีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย ปัญหาสำคัญของประชาชนที่มีฐานะยากจนส่วนใหญ่คือการขาดแคลนทุนทรัพย์ และขาดโอกาสในการเข้าหาแหล่งเงินทุนต่างๆ สำหรับในการนำมาพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ และลดรายจ่าย ตลอดจนใช้เพื่อการบรรเทาเหตุฉุกเฉิน และความจำเป็นเร่งด่วน รัฐบาลจึงได้มีนโยบายในการส่งเสริมให้มีการดำเนินธุรกิจหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (One Tambon One Product : OTOP) โดยตั้งเป้าหมายดำเนินนโยบายเพื่อลดความยากจน และนำไปสู่การสร้างงาน สร้างรายได้ และลดค่าใช้จ่ายให้แก่ประชาชนเพื่อให้ประชาชนมีรายได้เพียงพอกับรายจ่าย โดยใช้กลไกทุกส่วนของภาครัฐในการสร้างโอกาสให้ประชาชนใช้ทุนทางปัญญา ศักยภาพส่วนตัว และสินทรัพย์ที่มีอยู่ทำงานอย่างเต็มที่ เมื่อประชาชนมีรายได้ก็จะทำให้ครอบครัว และประเทศชาติมีรายได้ นำไปสู่การลดภาระหนี้สินของประเทศในโอกาสต่อไป อย่างไรก็ตามเมื่อมีการส่งเสริมให้แต่ละตำบลมีการผลิตสินค้าออกมาจำหน่ายโดยปราศจากความพร้อมด้านองค์ความรู้ และทักษะความสามารถของบุคลากร ทำให้ตำบลต่างๆมีการผลิตสินค้าที่เหมือนกัน และนำออกมาจำหน่ายแข่งขันซึ่งกันและกัน จนเกิดภาวะสินค้าล้นตลาดไม่สามารถจำหน่ายได้ และต้องเลิกผลิตในที่สุด (กิตติชัย นวลทอง. 2544 : 1 – 3) ดังนั้นเพื่อให้แต่ละชุมชนสามารถสร้างผลประกอบการที่ดีขึ้น ได้จึงต้องเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน โดยเฉพาะการพัฒนาบุคลากรในชุมชนให้มีความรู้ความสามารถ และมีการนำวิธีการดำเนินงานที่มีความเหมาะสม มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลเพื่อเป็นกลไกในการส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานของชุมชนนั้นให้ประสบความสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ

รูปแบบการบัญชีหรือข้อมูลทางการบัญชีถือได้ว่าเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากในการดำเนินธุรกิจ เนื่องจากว่ากิจการหรือธุรกิจใดก็ตามจะต้องมีการจัดทำรายการค้าหรือธุรกรรมต่างๆ ทางการเงินเกิดขึ้น การจดบันทึกข้อมูลทางการค้า และการจัดทำรายงานบัญชีในรูปแบบต่างๆ จะเป็นเครื่องมือช่วยเพิ่มประสิทธิภาพให้ชุมชนมีศักยภาพในการแข่งขันมากยิ่งขึ้น ความสำคัญของการบัญชีหลักใหญ่ๆ ก็คือ เป็นแหล่งข้อมูลของธุรกิจที่จะแสดงให้เห็นถึงความเป็นไปของธุรกิจ เช่น ผู้เป็นเจ้าของกับพนักงานหรือเจ้าของธุรกิจกับผู้ลงทุน เจ้าหนี้ หรือธนาคารที่จะพิจารณาให้สินเชื่อหรือแม้กระทั่งการสื่อความหมายระหว่างธุรกิจด้วยกันเอง เป็นข้อมูลที่ช่วยให้เจ้าของกิจการนำข้อมูลทางการบัญชีไปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย และการตัดสินใจ ช่วยให้ทราบผลการดำเนินงานของกิจการในขณะใดขณะหนึ่งว่ากิจการมี

สินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้นเป็นจำนวนเท่าไร กิจการจะสามารถทราบว่ามีผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา มีกำไรหรือขาดทุนเป็นจำนวนเท่าไร เพื่อประโยชน์ในการเพิ่มเงินลงทุน ตลอดจนการขอสินเชื่อจากธนาคารเพื่อขยายกิจการ ดังนั้นหากธุรกิจชุมชนได้มีการนำรูปแบบการบัญชีที่เหมาะสม มาใช้จะสามารถเป็นเครื่องมือช่วยในการบริหาร และส่งเสริมการดำเนินงานของชุมชนได้เป็นอย่างดี กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร เป็นกลุ่มผลิตภัณฑ์โอท็อป ที่รวมตัวกันโดยกลุ่มแม่บ้านร่วมกันจัดตั้งกลุ่มผลิตเสื้อผ้าฝ้ายทอมือพื้นเมือง ในรูปแบบต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหารายได้ให้กับครอบครัว ผ้าทอมือเป็นงานศิลปเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านสืบสานต่อกันมาตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน โดยใช้ฝ้ายที่ปลูกขึ้นเองในท้องถิ่นทุกๆ ครอบครัวจะมีการปลูกฝ้ายเพื่อนำมาแปรรูปเป็นเครื่องนุ่งห่มใช้เองภายในครอบครัว วันเวลาผ่านไปการทอผ้าก็ยังทำกันมาอย่างต่อเนื่อง และมีการพัฒนาจากเดิมให้ทันกับสมัยนิยม ตามแนวนโยบายรัฐบาล จะมีหน่วยงานราชการเข้ามาสนับสนุนด้านต่างๆ เช่น ให้ความรู้ เงินทุน จึงมีการพัฒนาตามเทคโนโลยีสมัยใหม่ มีการใช้สารเคมีเข้ามาช่วยในการเพิ่มสีสันทัน เมื่อก่อนการย้อมผ้าจะใช้สีจากธรรมชาติของเปลือกไม้ ทุกวันนี้ก็มีผู้คนนิยมอยู่มาก อย่างเช่น สีแดงจะได้จากครั่ง สีน้ำตาลจากเปลือกเต็ง สีน้ำตาลไหม้จากแกนขนุน สีดำได้จากต้นคราม ในปัจจุบันจะมีเทคโนโลยีเข้ามาช่วยก็ยังคงยึดถือภูมิปัญญาของชุมชนไว้ โดยยังมีการปลูกฝ้ายเส้นฝ้ายเพื่อใช้การผลิตผ้าต่อไป เพียงแต่จะพัฒนาคุณภาพ และรูปลักษณะลวดลายให้ทันสมัยตามความนิยม ผ้าลายจัดพื้นฐานเป็นที่นิยมกันมากในหมู่คุณหญิง คุณนาย และประชาชนทั่วไป ปัจจุบันจากการจัดอันดับผลิตภัณฑ์โอท็อป ของจังหวัดมุกดาหาร ผ้าฝ้ายทอมือบ้านกกไถ ได้รับเลือกเป็นผลิตภัณฑ์ดีเด่นประจำจังหวัดมุกดาหาร (สำนักงานจังหวัดมุกดาหาร. 2557) อย่างไรก็ตามก็ดีจากการที่มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี วิทยาเขตมุกดาหาร ได้จัดทำโครงการบริการวิชาการเมื่อเดือนพฤษภาคมเรื่องการควบคุมภายในเมื่อ พ.ศ. 2555 พบว่า กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนบ้านกกไถ ยังไม่มีระบบการจัดทำบัญชีที่ดี มีเพียงการบันทึกรายรับ รายจ่าย เพื่อให้ทราบว่ามีจำนวนเท่าใด จากปัญหาดังกล่าวการเสริมสร้างข้อมูลทางการบัญชีจะช่วยให้กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนใช้เป็นแนวทางในการเพิ่มศักยภาพในการดำเนินงานได้ดี และมีประโยชน์ยิ่งขึ้นไป

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา และพัฒนารูปแบบทางการบัญชีเพื่อใช้ในการบริหารงานของกลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นเมืองบ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงาน ปัญหาในการดำเนินงาน รูปแบบ

ในการจัดทำบัญชี พัฒนารูปแบบในการจัดทำบัญชีเพื่อใช้ในการบริหาร โดยนำรูปแบบการบัญชีที่ได้รับการพัฒนาแล้ว ไปใช้เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน เป็นแนวทางพัฒนาในกลุ่มผลิตภัณฑ์อื่นๆ และนำไปใช้บูรณาการเรียนการสอนในรายวิชาการบัญชีต้นทุน และบัญชีบริหารของมหาวิทยาลัยต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

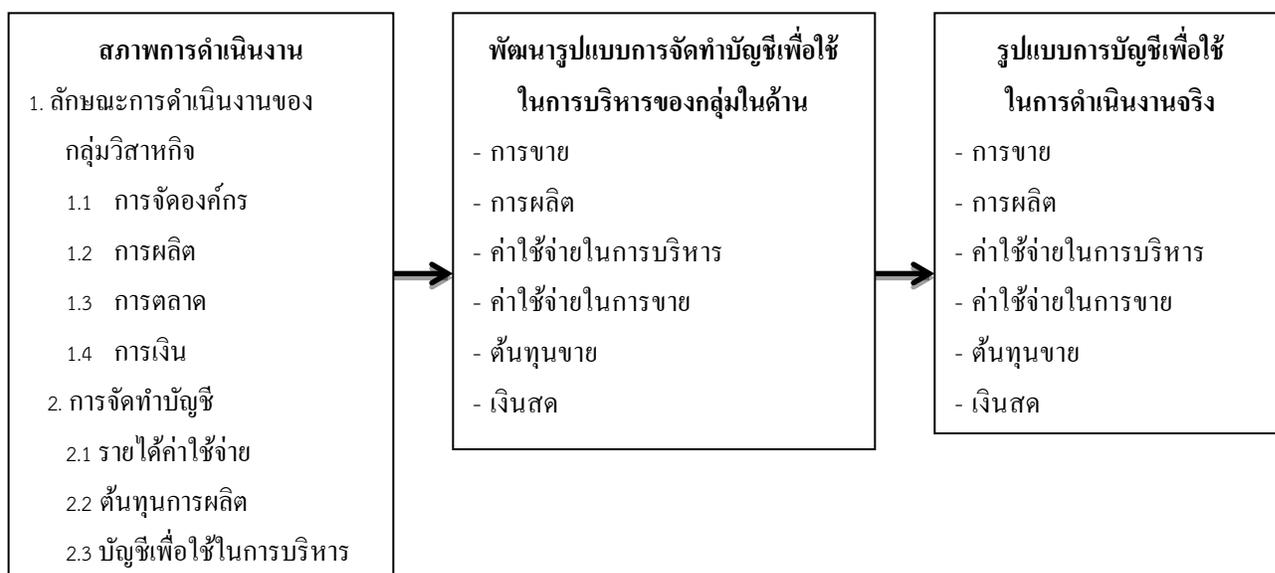
1. เพื่อศึกษาสภาพลักษณะการประกอบการ ลักษณะของแนวทางการจัดทำบัญชี และสภาพปัญหาในการจัดทำบัญชีของกลุ่มผลิตภัณฑ์โอท็อป บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร
2. เพื่อพัฒนาและเสนอรูปแบบการบัญชีที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการบริหารของกลุ่มผลิตภัณฑ์โอท็อป บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงรูปแบบการบัญชีและปัญหาในการจัดทำบัญชีของผลิตภัณฑ์โอท็อป บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร
2. ได้พัฒนารูปแบบการบัญชีที่สามารถนำมาใช้กับกลุ่มผลิตภัณฑ์โอท็อป บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

1.4 กรอบแนวคิด

ในการศึกษาการพัฒนารูปแบบการบัญชีในการบริหารเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร อยู่บนกรอบแนวคิดดังนี้

การศึกษาการพัฒนา รูปแบบการบัญชีในการบริหารเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร เน้นศึกษาถึงสภาพการดำเนินงานของกลุ่มผลิตภัณฑ์ในด้านลักษณะของการดำเนินงาน และการจัดทำบัญชีที่กลุ่มในปัจจุบัน เพื่อหาวิธีการพัฒนา รูปแบบการบัญชีในการบริหารเพื่อเพิ่มศักยภาพให้แก่กลุ่ม ส่วนผลที่ได้จากการศึกษา คือรูปแบบการบัญชีในการบริหารในการดำเนินงานเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง

1.5 ขอบเขตของโครงการวิจัย

1.ขอบเขตด้านประชากร

กลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์โอท็อป บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

2. ขอบเขตด้านภูมิศาสตร์

งานวิจัยนี้มีขอบเขตด้านภูมิศาสตร์ ณ พื้นที่บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

1.6 วิธีการดำเนินการวิจัย

1. การรวบรวมข้อมูล

ประชากรในการศึกษา คือ ประธานกลุ่ม หรือตัวแทนกลุ่มที่เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการบริหารจัดการด้านการเงิน และบัญชี ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป สถานการณ์การจัดทำบัญชี ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบัญชี ข้อเสนอแนะ การสัมภาษณ์เชิงลึก และประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ถูกนำมาประมวลผลเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนาในการสรุปผลการศึกษา และเสนอรูปแบบการบัญชีที่เหมาะสม

3. ระยะเวลาการดำเนินงาน

ระยะเวลาปฏิบัติงาน 1 ปี : ตุลาคม 2558 ถึง กันยายน 2559

4. การเสนอแนะและรายงานวิเคราะห์ข้อมูล

นำเสนอรายงานผลการวิจัยในเชิงพรรณนา และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตาราง แจกแจง ความถี่ ร้อยละ เพื่อให้สามารถเข้าใจได้ง่าย พร้อมทั้งเสนอรูปแบบการจัดทำบัญชีที่เหมาะสม และตรงกับความต้องการของกลุ่ม

1.7 แผนการดำเนินงาน

งานวิจัยนี้มีแผนการดำเนินงานตลอด โครงการวิจัย ดังนี้

งาน	เดือน												ผู้รับผิดชอบ	
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.		
1. ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวบรวมข้อมูลจากฐานข้อมูล	←→													หัวหน้าโครงการและ ผู้วิจัย
2. สืบหาข้อมูลการดำเนินงานของชุมชน	←→													
3. ส่งรายงานความก้าวหน้าของการวิจัยครั้งที่ 1			←→											
4. จัดประชุมกลุ่มย่อย			←→											
5. ส่งรายงานความก้าวหน้าของการวิจัยครั้งที่ 2					←→									
6. ประชุมย่อยครั้งที่ 2						←→								
7. ติดตามความก้าวหน้าในการจัดทำบัญชี							←→							
8. สรุปและประมวลผลการวิจัย									←→					
9. ส่งรายงานงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์										←→				
10. จัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์											←→			

1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ

สินทรัพย์ หมายถึงทรัพยากรที่มีอยู่ในความควบคุมของกิจการ ทรัพยากรดังกล่าวเป็นผลของเหตุการณ์ในอดีต ซึ่งกิจการคาดว่าจะได้รับประโยชน์ในอนาคต เช่น จักรเย็บผ้า เตารีด เป็นต้น

หนี้สิน หมายถึง ภาระผูกพันในปัจจุบันของกิจการ ภาระผูกพันดังกล่าวเป็นของเหตุการณ์ในอดีต ซึ่งการชำระภาระผูกพันคาดว่าจะส่งผลให้ กิจการสูญเสียทรัพยากรที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ เช่น เงินกู้ยืมธนาคาร เป็นต้น

ส่วนของผู้ถือหุ้น หมายถึง ส่วนได้เสียคงเหลือในสินทรัพย์ของกิจการหลังหักหนี้สินออกแล้ว

รายได้ หมายถึง การเพิ่มขึ้นของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในรอบระยะเวลาบัญชีในรูปกระแสเข้า หรือการเพิ่มค่าของสินทรัพย์หรือการลดลงของหนี้สินอันส่งผลให้ส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น เช่น รายได้จากการขายเสื้อผ้า เป็นต้น

ค่าใช้จ่าย หมายถึง การลดลงของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในรอบระยะเวลาบัญชีในรูปกระแสออกหรือการลดค่าของสินทรัพย์อันส่งผลให้ส่วนของผู้ถือหุ้นลดลง เช่น ค่าใช้จ่ายในการบริหาร ค่าใช้จ่ายในการขาย เป็นต้น

เงินสด หมายถึง เงินสดในมือหรือเงินในบัญชี

ต้นทุนขาย หมายถึง ต้นทุนของสินค้าหรือการบริการที่ขาย ต้นนี้รวมราคาซื้อ ต้นทุนการผลิต สินค้า และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่จำเป็นต้องใช้สินค้าอยู่ในสภาพที่ขาย ถ้าเป็นกิจการให้บริการ เรียกว่า ต้นทุนให้บริการ เช่น

ค่าใช้จ่ายในการบริหาร หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นอันเนื่องจากการบริหารงาน เช่น ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำ เงินเดือนประธานกลุ่ม เป็นต้น

ค่าใช้จ่ายในการขาย หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นอันเนื่องจากการขายสินค้าของกิจการ เช่น ค่าโฆษณา ค่าเช่าบูทจัดแสดงสินค้า ค่าไปรษณีย์ เป็นต้น

กำไร หมายถึง ผลต่างระหว่างรายได้ทั้งหมดและค่าใช้จ่ายของกิจการ ในกรณีที่รายได้มากกว่า ค่าใช้จ่าย (วัฒนา ศิวะเกื้อ พร้อมคณะ , 2556:17-24)

